

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

TIESIOGINIŲ IŠMOKŲ PARAMOS SCHEMAS 2024 M.

Žemės ūkio ministerijos
Europos Sąjungos reikalų ir paramos politikos
departamento
Išmokų už plotus skyrius

Kovas, 2024

zum.lrv.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENŲ IR KITŲ PLOTŲ DEKLARAVIMO REGLAMENTAVIMAS

Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginis planas, patvirtintas Europos Komisijos 2022 m. lapkričio 21 d. sprendimu Nr. C(2022) 8272 (su pakeitimais: 2023-11-07 Nr. C(2023) 7393)

Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklės, patvirtintos LR žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. 3D-92 (su pakeitimais: 2023 m. kovo 27 d. Nr. 3D-182; 2023 m. liepos 25 d. Nr. 3D-488) – ***pristatomas pakeitimo projektas***

Planuojama:

Deklaravimas (pagrindinis) vyks **balandžio 15 d.**

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENŲ IR KITŲ PLOTŲ DEKLARAVIMO REGLAMENTAVIMAS

Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklės apima išmokas:

- Bazinę tvarumui didinti
- Papildomą **perskirstomąją** (buvo pirmųjų ha) tvarumui didinti
- Papildomą jaunųjų ūkininkų
- Susietąją už plotą
- Klimatui, aplinkai ir gyvūnų gerovei naudingos sistemos (ekologinės sistemos) išmoką

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

PAREIŠKĖJAS – AKTYVUS ŪKININKAS

Visi pareiškėjai už praėjusius metus gavę iki sankcijų pritaikymo ar tikėtina gausiantys bendrą tiesioginių išmokų sumą, **neviršijančią 2000 Eur** (2023 m. buvo 5000 Eur) yra aktyvūs ūkininkai

Pareiškėjai už praėjusius metus gavę iki sankcijų pritaikymo ar tikėtina gausiantys bendrą tiesioginių išmokų sumą, **viršijančią 2000 Eur**, bus aktyvūs ūkininkai, jei atitiks **bent vieną** kriterijų:

- Ūkis registruotas Ūkininkų ūkių registre
- Pagrindinė žemės ūkio valdos ekonominė veikla yra žemės ūkis, miškininkystė, žuvininkystė (EVRK A grupė)
- Turi bent 1 sutartinį gyvulį (SG) valdoje (sausio 1 d. – gegužės 31 d.)
- Turi registruotos žemės ūkio technikos (traktorių, žemės ūkio mašinų)
- Yra mokslo ir studijų institucija arba profesinio mokymo įstaiga, vykdanči švietimą, mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą žemės ūkio srityje
- Yra žemės ūkio bendrovė, žemės ūkio kooperatinė bendrovė
- Dalyvauja intervencinėse priemonėse, kuriomis siekiama aplinkosaugos ir klimato tikslų

I – II skyriai. Apibrėžimai, bendrieji reikalavimai

- **Daugiametės pievas** galima atnaujinti / persėti **nesuariant** – *nesikeičia, lyginant su 2023 m.*
- **Ganykla arba pieva** – užsėtas daugiametėmis žolėmis arba natūralus žemės plotas, kuris naudojamas ūkiniams gyvūnams ganyti, žolei ar žolės produkcijai gauti ir kuris **įdirbamas ne rečiau kaip kas penkeri metai** – *deklaruojant turės būti žymimas dirbimo požymis*
- **Tarpinis žieminis pasėlis** – augalai, kurie sėjami dirvos gerinimo ir apsaugos tikslais ir išlaikomi iki kitų metų pavasario – *nelieka reikalavimo nuimti pagrindinės kultūros derlių prieš sėjant tarpinius žieminus pasėlius*
- **KŽS**, kuriuose einamaisiais metais deklaruojamos daugiametės ganyklos arba pievos, EB svarbos natūralios pievos, šlapynės ir rūšių buveinės, **gali būti ne žemesnių kaip 1 m pavienių medžių ir krūmų, gamtinės kilmės kupstų bei kelmų liekanų**. KŽS plotai tarp minėtų gamtinių objektų **turi būti sutvarkyti ir juose netrukdomai galėtų ganytis ūkiniai gyvūnai ir dirbti žemės ūkio technika** – *nauja nuostata*
- **Pluoštinės kanapės** kaip tarpinis pasėlis sėjamos po birželio 30 d. nurodomas požymis ir papildomas kanapių kodas – *nelieka reikalavimo pildyti kanapių sėjos žurnalo*
- Bus remiamos daugiametės pievos **saulės elektrinių teritorijose**, kuriose ganomi ūkiniai gyvūnai, o nenuganyti plotai turi būti sutvarkomi iki einamųjų metų rugsėjo 1 d. ir NMA agro pateikiamos nuotraukos. Paramai tinkami tik saulės modulių tarpueiliai pagal modulio projekciją su žoline danga – *nauja nuostata*

III skyrius. Privalomos žemės ūkio veiklos vykdymo tvarka

Pievas (Klasifikatoriaus kodai GPŽ, DGP, AGP), žolinius azotą kaupiančius augalus ariamojoje žemėje (visi Klasifikatoriaus III grupės kodai) **nušienauti bent vieną kartą per metus arba nuganyti ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugsėjo 1 d.:**

- ✓ laikantiems ne mažiau kaip 0,3 SG/ha bei ganantiems, žolės likučių papildomai šienauti nereikia, kai matomi ūkinių gyvūnų buvimo lauke pėdsakai
- ✓ laikantiems mažiau, ar iš viso neturintiems SG, privaloma pievas nušienauti jų pasirinktu būdu. Leidžiamas žolės smulkinimas ir paskleidimas lauke. Išvežimas neprivalomas - *nauja nuostata*

Žalioji pūdymas: auginamas bent dviejų **einamaisiais metais pasėtų** žemės ūkio augalų mišinys **turi vyrauti ir būti sudarytas iš** nurodytų taisyklių 6.3.2.p. augalų (**nelieka svidrės**). Ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugsėjo 1 d. turi būti įterpiamas į dirvą ar kitaip sutvarkomas (voluojamas, smulkinamas, skutamas). Prieš įterpiant ar sutvarkant žaliajį pūdyką, nuimti augalų derlių draudžiama – *patikslinti reikalavimai*

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

PERSKIRSTOMOJI IŠMOKA

	SP	2023 m.
1–10 ha, Eur/ha	75	74,16
11–20 ha, Eur/ha	81	80,30
21–30 ha, Eur/ha	95	93,93
30–50 ha, Eur/ha	108	106,96

Deklaruojančiam mažiau nei 500 ha už deklaruotų pirmųjų iki 50 hektarų žemės ūkio naudmenų

JAUNOJO ŪKININKO IŠMOKA

70 ha, Eur/ha (2023-2027)	137	129,1
90 ha, Eur/ha (2014-2020)	87	77,09

Jaunasis ūkininkas privalo pagrįsti pasirengimą ūkininkauti bent vienu būdu:

- ✓ Įgytu žemės ūkio ar veterinarijos srities išsilavinimu ar kvalifikacija (ne žemesnio kaip 3 kurso žemės ūkio ar veterinarijos sričių studijos)
- ✓ Kompetencija, įgyta išklausius su žemės ūkio veikla susijusius mokymus
- ✓ Praktine ūkininkavimo patirtimi įrodoma pateikiant dokumentus apie ne mažesnę kaip 1 metų nepertraukiamą ar 251 dienos sudarytą iš laikotarpių darbą žemės ūkio ir (arba) veterinarijos srityje
- ✓ Ūkio įregistravimu Ūkininkų ūkių registre

Kai jaunasis ūkininkas yra vienasmenio valdymo valdytojas turi atitikti pasirengimą ūkininkauti asmeniškai

Kai jaunasis ūkininkas yra juridinis daugiaasmensio valdymo, ne mažiau kaip 50 proc. valdytojų turi atitikti pasirengimą ūkininkauti

Pareiškėjas, gaunantis išmoką 2014–2020 m. sąlygomis, gali baigti jos gavimą arba bet kada pasirinkti išmoką gauti naujomis sąlygomis iki sueis penkeri metai.

SUSIETOJI PARAMA

Remiama

Nuo 0,1 ha:

	SP	2023 m.
Vaisiai	409–427 Eur/ha	486,95 Eur/ha
Uogos, riešutai	314–328 Eur/ha	330,90 Eur/ha
Atvirojo grunto daržovės	413–431 Eur/ha	431,28 Eur/ha
Šildomų šiltnamių daržovės	7074–7381 Eur/ha	9195,49 Eur/ha

Nuo 0,5 ha:

Baltyminiai augalai	53–56 Eur/ha	50,73 EUR/ha
Sėklinės bulvės	582–608 Eur/ha	<i>dar nenustatyta</i>
Cukriniai runkeliai	113–119 Eur/ha	103,10 Eur/ha

Soja - tinkama susietajai paramai už baltyminių augalų auginimą - [nauja](#)

Vaisiams, uogoms, atvirojo grunto daržovėms **bendrai** deklaravus **virš 3 ha** pateikti užauginto derliaus įrodymus

Riešutams – virš 1 ha

EKOLOGINĖS SISTEMOS

- ✓ Kompleksinė ekologinė sistema „Veiklos ariamojoje žemėje“

 - ✓ Ariamųjų durpžemių keitimas pievomis
 - ✓ Eroduotos žemės keitimas pievomis
 - ✓ Ariamosios žemės keitimas pievomis, jų išlaikymas ir priežiūra **NAUJA**
 - ✓ Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema
 - ✓ Ekstensyvus šlapynių tvarkymas

 - ✓ Sodų ir uogynų tvarkymas gamtai palankiu būdu
 - ✓ Tausojanti vaisių ir daržovių programa (NKP)

 - ~~✓ Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo*~~
 - ~~✓ Ekologinis ūkininkavimas (vaisiai, uogos, daržovės, vaistažolės ir prieskoniniai augalai)*~~
- * *perkeliama į kaimo plėtros intervencinę priemonę „Ekologinis ūkininkavimas. Tęstiniai ekologinio ūkininkavimo įsipareigojimai“*

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

KOMPLEKSNĖ EKOLOGINĖ SISTEMA „VEIKLOS ARIAMOJOJE ŽEMĖJE“. VEIKSMINGUMAS IR EFEKTYVUMAS I

Gamybinės veiklos:

- ✓ Augalų kaita
- ✓ Tarpiniai pasėliai
- ✓ Sertifikuotos sėklos naudojimas
- ✓ Neariminės tausojamosios žemdirbystės technologijos

Negamybinės veiklos:

- ✓ Kraštovaizdžio elementų priežiūra
- ✓ Trumpaamžių medingųjų augalų juostos
- ✓ Daugiamečių žolių juostos

Veiksmingumo ir efektyvumo metodika netaikoma, kai:

- ❖ deklaruojama iki 10 ha ariamosios žemės
- ❖ daugiau kaip 75 proc. ariamosios žemės yra pievos iki 5 m., žaliasis pūdymas, pupiniai (ankštiniai) augalai
- ❖ daugiau kaip 75 proc. paramai tinkamo ploto yra pievos iki 5 m. ar daugiametės pievos
- ❖ daugiau kaip 40 proc. paramai tinkamo ploto yra daugiametės pievos

KOMPLEKSNĖS EKOLOGINĖS SISTEMOS „VEIKLOS ARIAMOJOJE ŽEMĖJE“ VEIKSMINGUMAS IR EFEKTYVUMAS **NAUJA II**

Taikoma, kai pasirenkamos kompleksinės ekologinės sistemos „Veiklos ariamojoje žemėje“ **gamybinės** veiklos.

Privaloma:

- ❖ pasirinkti mažiausiai **3 2** veiklas: **bent 1 negamybinė ir bent 2 1 gamybinė** (ekologiškai ūkininkaujantiems – taikomos tokios pačios sąlygos)
- ❖ prie privalomo pagal GAAB 8 deklaruoto ariamosios žemės ploto **papildomai skirti ne mažiau kaip 1 proc.** deklaruotos ariamosios žemės ploto iš:
 - ✓ kompleksinės ekologinės sistemos „Veiklos ariamojoje žemėje“ negamybinių veiklų – „Kraštovaizdžio elementų priežiūra“, „Trumpaamžių medingųjų augalų juostos“, „Daugiamečių žolių juostos“
 - ✓ ekologinių sistemų – „Ariamųjų durpžemių keitimas pievomis“, „Eroduotos žemės keitimas pievomis“
 - ✓ tęstinės KPP 2014–2020 m. priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklų „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“, „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamoje žemėje“
 - ✓ žaliojo pūdyimo

Renkantis kompleksinės ekologinės sistemos „Veiklos ariamojoje žemėje“ **negamybines veiklas, gamybinių veiklų rinktis neprivaloma**

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

KOMPLEKSNĖS EKOLOGINĖS SISTEMOS „VEIKLOS ARIAMOJOJE ŽEMĖJE“ VEIKSMINGUMAS IR EFEKTYVUMAS **NAUJA III**

Rinktis negamybinių veiklų ir joms **papildomai skirti ne mažiau kaip 1 proc.** deklaruotos ariamosios žemės ploto prie privalomo pagal GAAB 8 **nereikalaujama, kai įvykdoma viena iš sąlygų:**

- pagal GAAB 8 ne mažiau kaip 4 proc. deklaruotos ariamosios žemės ploto skiriama kraštovaizdžio elementams (KE)*
- pagal GAAB 8 ne mažiau kaip 3 proc. deklaruotos ariamosios žemės ploto skiriama KE* ir ne mažiau kaip 4 proc. deklaruotos ariamosios žemės ploto skiriama azotą kaupiantiems augalams (Klasifikatoriaus II–III grupės)
- iš pagal GAAB 8 ne mažiau kaip 4 proc. deklaruotos ariamosios žemės ploto ne mažiau kaip 1 proc. deklaruotos ariamosios žemės ploto skiriama dalyvavimui negamybinėse veiklose**
- pagal GAAB 8 ne mažiau kaip 4 proc. deklaruotos ariamosios žemės ploto skiriama negamybiniais elementams ir (ar) azotą kaupiantiems augalams (Klasifikatoriaus II–III grupės), ir (ar) tarpiniams pasėliams **(taikoma tik 2024 metams)**
- įkuriama ne mažiau kaip 3 proc. daugiamečių pievų (Klasifikatoriaus kodai: AKP, EKP, DKP) nuo paramai tinkamo ploto (prie privalomo skirti deklaruotos ariamosios žemės ploto pagal GAAB 8)

*KE, išskyrus „ežios (ribinės juostos), palaukės“ (dalyvauti „Kraštovaizdžio elementų priežiūra“ nereikalaujama), ir (ar) tęstinės KPP 2014–2020 m. priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veikla „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“

** „Kraštovaizdžio elementų priežiūra“, „Trumpaamžių medingųjų augalų juostos“, „Daugiamečių žolių juostos“, „Ariamųjų durpžemių keitimas pievomis“, „Eroduotos žemės keitimas pievomis“, tęstinės KPP 2014–2020 m. priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklos („Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“, „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamoje žemėje“)

KOMPLEKSNĖS EKOLOGINĖS SISTEMOS „VEIKLOS ARIAMOJOJE ŽEMĖJE“ VEIKSMINGUMAS IR EFEKTYVUMAS **SCHEMA IV**

Negamybinės veiklos (rinktis ≥1)	GAAB8		≥ 1 proc.**/ žalias pūdymas
papildomai skirti ≥ 1 proc. deklaruotos ariamosios žemės ploto nereikalaujama, jei pasirenkama:			
I alternatyva	≥ 4 proc. kraštovaizdžio elementų (KE)* pagal GAAB8		
II alternatyva	≥ 3 proc. KE* pagal GAAB8	≥ 4 proc. II/III grupės augalai (be AAP ir mineralinių trąšų) pagal GAAB8	
III alternatyva	≥ 1 proc.**	≥ 3 proc. bet kokių negamybinių elementų pagal GAAB8	
IV alternatyva	≥ 4 proc. bet kokių negamybinių elementų, azotą kaupiančių augalų, tarpinių pasėlių pagal GAAB8 (tik 2024 m.)		
V alternatyva	GAAB8		įkurti ≥ 3 proc. daugiamečių pievų

**Gamybinės veiklos
(rinktis ≥1)**

* Pasirinktina: „kraštovaizdžio elementai“ (išskyrus „ežias (ribines juostas), palaukes“), be priežiūros reikalavimo; taip pat KPP veikla Melioracijos griovių šlaitų priežiūra

** Pasirinktina dalyvauti (t. y. su priežiūros reikalavimu): negamybinės kompleksinės ekologinės sistemos veiklose (Kraštovaizdžio elementų priežiūra, Trumpaamžių medingųjų augalų juostos, Daugiamečių žolių juostos); ekologinėse sistemose (Ariamųjų durpžemių keitimas pievomis, Eroduotos žemės keitimas pievomis); KPP veiklose Melioracijos griovių šlaitų priežiūra, Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamoje žemėje

! Veiksmingumo ir efektyvumo metodika netaikoma, kai: 1) deklaruojama < 10 ha ariamosios žemės; 2) > 75 proc. deklaruotos ariamosios žemės yra pievos iki 5 m. ir (ar) žaliasis pūdymas, ir (ar) pupiniai augalai; 3) > 75 proc. paramai tinkamo ploto yra daugiametės pievos ir (ar) pievos iki 5 m.; 4) > 40 proc. paramai tinkamo ploto yra daugiametės pievos; 5) pasirenkamos tik kompleksinės ekologinės sistemos negamybinės veiklos

„AUGALŲ KAITA“

Saugoti dirvožemį ir gerinti jo kokybę. Parama už kasmet taikomą ne mažiau kaip 4 augalų, iš kurių vienas yra pupinių (ankštinių) augalų rūšies, kaitą pagal šią veiklą deklaruotame plote

Deklaruojant pagal šią veiklą > 300 ha: iki 300 ha skiriama 100 proc. išmokos, virš 300 ha skiriama 85 proc. išmokos

Tinkamas paramai plotas – ne mažesnis kaip 1 ha, ariamojoje žemėje. Įsipareigojimų laikotarpis – 4 m.

Įsipareigojimai:

- ✓ kasmet auginti ne mažiau kaip 4 augalus (pasirenkami iš Klasifikatoriaus I-III grupės augalų ir GPŽ) išskyrus uždaro grunto ir mišrius augalus, juodąjį pūdymą
- ✓ nesėti to paties augalo dvejus metus iš eilės tame pačiame plote
- ✓ kasmet vienas iš augalų kaitos narių privalo būti pupinių (ankštinių) augalų rūšies (Klasifikatoriaus II ir III grupės), kuriai kasmet būtina skirti ne mažiau kaip 10 proc. pagal šią veiklą deklaruoto ploto
- ✓ liucernas, dobilus, barkūnus, esparcetus, ožiarūčius, perluočius, seradėles, gargždenius (Klasifikatoriaus III grupė, išskyrus mišinius) galima deklaruoti iki 4 metų ir skiriant ne daugiau kaip 20 proc. pagal šią veiklą deklaruoto ploto
- ✓ **nuo 2025 m. pradėjusiems dalyvauti** – pagrindiniam nariui skirti ne > kaip 50 proc. pagal šią veiklą deklaruoto ploto

Per įsipareigojimų laikotarpį pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ne daugiau kaip 1 ha, ir nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc. Padidinus daugiau kaip 10 proc. arba 1 ha – privaloma **prisiimti naujus įsipareigojimus 4 metams visam pagal šią veiklą deklaruotam plotui**

Žaliojo pūdymo plotai, kuriuose įgyvendinama ši veikla, tinkami užskaitai pagal GAAB 8

Auginti palankius augalus dirvožemio kokybei išsaugoti. Parama už tarpinių pasėlių (įsėlio ar posėlio, ar tarpinių pasėlių per žiemą) auginimą. Už tą patį plotą parama skiriama tik už vieną iš tarpinių pasėlių

Deklaruojant pagal šią veiklą > 300 ha: iki 300 ha skiriama 100 proc. išmokos, virš 300 ha skiriama 85 proc. išmokos

Tinkamas paramai plotas – ne mažesnis kaip 1 ha, ariamojoje žemėje. Įsipareigojimų laikotarpis – 1 m.

Įsipareigojimai:

- ✓ po pagrindinių žemės ūkio augalų derliaus nuėmimo nenuimti tarpinių pasėlių derliaus
- ✓ nenaudoti tarpinių pasėlių plotų ūkinių gyvūnų ganymui
- ✓ tarpiniams pasėliams nenaudoti augalų apsaugos produktų, mineralinių ir organinių trąšų
- ✓ tarpiniai augalai negali kitais metais tapti pagrindiniais deklaruojamais augalais, išskyrus dobilus, barkūnus, seradėles, liucernas, **esparcetus**, **ožiarūčius**, **perluočius**, **gargždenius**
- ✓ **tarpiniai pasėliai per žiemą** (2 augalų, **neįskaitant pabirų**, mišinys iš pupinių, aliejinių augalų, daugiamečių miglinių žolių, avižų, facelijų, grikių): pasėti iki rugsėjo **4 15** d. (pluoštines kanapes – po birželio 30 d.) ir **išlaikyti iki kitų metų kovo 4 15 d.**
- ✓ **įsėlis (vienas augalas)**: įsėti iki liepos 1 d. į pagrindinius žemės ūkio augalus ir po jų derliaus nuėmimo nepertraukiamai **išlaikyti bent 8 savaites**. Įsėlis turi būti matomas iki spalio 1 d., nebent po pagrindinio derliaus nuėmimo per 7 k. d. informuojama NMA, nurodant derliaus nuėmimo datą
- ✓ **posėlis (vienas augalas, neįskaitant pabirų)**: pasėti iki rugpjūčio 15 d. (pluoštines kanapes – po birželio 30 d.) po pagrindinių žemės ūkio augalų derliaus nuėmimo ir nepertraukiamai **išlaikyti bent 8 savaites**. Posėlis turi būti matomas iki spalio 10 d., nebent, pasėjus posėlį, per 7 k. d. informuojama NMA, nurodant sėjos datą

Tarpinių pasėlių plotai, kuriuose įgyvendinama ši veikla, tinkami užskaitai pagal GAAB 8

„SERTIFIKUOTOS SĖKLOS NAUDOJIMAS“

Naudoti sertifikuotą sėklą. Parama už apsėjimą sertifikuota sėkla

Deklaruojant pagal šią veiklą > 300 ha: iki 300 ha skiriama 100 proc. išmokos, virš 300 ha skiriama 85 proc. išmokos

Tinkamas paramai plotas – ne mažesnis kaip 0,5 ha, ariamojoje žemėje įskaitant ganyklas arba pievas. Įsipareigojimų laikotarpis – 1 m.

Įsipareigojimai:

- ✓ sėjai naudoti tik sertifikuotą sėklą
- ✓ kai deklaruojami dobilai, liucernos, esparcetai, gargždeniai, ožiarūčiai, taip pat augalai, deklaruojami GPŽ kodu (motiejukai, eraičinai, svidrės ir kt.), veikloje galima dalyvauti tik pirmaisiais metais, kai jie deklaruojami kaip pagrindiniai žemės ūkio augalai
- ✓ einamųjų metų sėjai sertifikuotą sėklą įsigyti ne anksčiau kaip prieš 24 mėn. iki einamųjų metų paraiškų teikimo pabaigos
- ✓ plotų, kuriuose pasėta sertifikuota sėkla, nenaudoti sėklos gamybai (šie plotai negali būti aprobuojami bei derlius negali būti sertifikuojamas Valstybinės augalininkystės tarnybos)

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

„NEARIMINĖS TAUSOJAMOSIOS ŽEMDIRBYSTĖS TECHNOLOGIJOS“

Mažinti ŠESD, gerinti dirvožemio būklę. Parama už žemės dirbimą be plūgo (neapverčiant dirvos) – taikant tiesioginę sėją; kitus bearimų technologijų žemės dirbimo būdus

Deklaruojant pagal šią veiklą > 300 ha: iki 300 ha skiriama 100 proc. išmokos, virš 300 ha skiriama 85 proc. išmokos

Tinkamas paramai plotas – ne mažesnis kaip 1 ha, ariamojoje žemėje, išskyrus pievas iki 5 m.

Įsipareigojimų laikotarpis: 2023 m. dalyvavusiems veikloje – 1 m.; nuo 2024 m. pradėsiantiems dalyvauti veikloje: taikant tiesioginę sėją – 2 m. (deklaruoti tuos pačius plotus), taikant kitus bearimų technologijų žemės dirbimo būdus – 1 m.

Įsipareigojimai:

- ✓ deklaruojami plotai iš Klasifikatoriaus I-III grupės augalų
- ✓ kai deklaruojami Klasifikatoriaus III grupės augalai, veikloje galima dalyvauti tik pirmaisiais metais, kai jie deklaruojami kaip pagrindiniai žemės ūkio augalai
- ✓ nuo praėjusių metų ~~gruodžio 1 d.~~ lapkričio 15 d. iki kitų metų kovo 15 d. taikyti žemės dirbimo būdą be plūgo (neapverčiant dirvos)
- ✓ nuo praėjusių metų ~~gruodžio 1 d.~~ lapkričio 15 d. iki einamųjų metų kovo 15 d. ir nuo einamųjų metų ~~gruodžio 1 d.~~ lapkričio 15 d. iki kitų metų kovo 15 d. pagal šią veiklą deklaruotuose plotuose išlaikyti dirvos dangą (nesuarti) kaip nustatyta GAAB6

Nuo 2024 m. pradėsiantiems dalyvauti veikloje – per įsipareigojimų laikotarpį pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ne daugiau kaip 1 ha, ir nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc.

Išmokų dydžiai už gamybines veiklas

	Išmokos dydis (Eur/ha)	Mažiausias išmokos dydis (Eur/ha)
Augalų kaita	57	40
Tarpiniai pasėliai:		
už tarpinius pasėlius per žiemą	139	97
už įsėlį, posėlį	50	35
Sertifikuotos sėklos naudojimas	16	11
Neariminės tausojamosios žemdirbystės technologijos:		
kai taikoma tiesioginė sėja	66	46
kai taikomi kiti bearimių technologijų žemės dirbimo būdai	20	14

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

„KRAŠTOVAIZDŽIO ELEMENTŲ PRIEŽIŪRA“ I

Atkurti ir išsaugoti mozaikišką kraštovaizdį. Parama už šiuos kraštovaizdžio elementus:

- naujai įkuriamus (sodinamus) (deklaruojami pirmaisiais įsipareigojimų laikotarpio metais, kurie nuo antrųjų iki paskutiniųjų įsipareigojimų laikotarpio metų tampa esamais kraštovaizdžio elementais) – žolinius („Ežios (ribinės juostos), palaukės“; „Paviršinio vandens telkinių pakrantės, įskaitant apsaugos juostas, pagrioviai“) ar medėjančius („Medžių ir krūmų juostos“)
- esamų kraštovaizdžio elementų priežiūrą visą įsipareigojimų laikotarpį

Tinkamas paramai plotas – ariamojoje žemėje arba daugiametėse pievose: ne mažesnis kaip 0,1 ha, kai deklaruojama mažiau kaip 10 ha arba ne mažesnis kaip 0,5 ha, kai deklaruojama daugiau kaip 10 ha. Mažiausias kraštovaizdžio elemento plotas – 0,01 ha

Įsipareigojimų laikotarpis: 2023 m. pradėjusiems dalyvauti veikloje – 3 m. *; nuo 2024 m. pradėsiantiems dalyvauti veikloje: už naujų žolinių kraštovaizdžio elementų įkūrimą ir (ar) priežiūrą – 5 m., už kitų kraštovaizdžio elementų įkūrimą ir (ar) priežiūrą – 3 m.

* galima nutraukti įsipareigojimus (už žolinius kraštovaizdžio elementus), prisiimtus 2023 m., bet nuo 2024 m. privaloma prisiimti naujus įsipareigojimus 5 m.

Įsipareigojimai:

- ✓ deklaruoti naujai įkuriamus arba esamus kraštovaizdžio elementus
- ✓ laikytis specialiųjų įsipareigojimų, skirtų konkrečių kraštovaizdžio elementų priežiūrai
- ✓ pateikti deklaruotų natūralios kilmės akmenynų, akmenų, šakų, kelmų krūvų nuotraukas „NMA agro“ iki liepos 1 d.
- ✓ sodinukus įsigyti ne anksčiau kaip prieš 12 mėn. iki paraiškų teikimo laikotarpio pabaigos

„KRAŠTOVAIZDŽIO ELEMENTŲ PRIEŽIŪRA“ II

Per įsipareigojimų laikotarpį pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ne daugiau kaip 1 ha, ir nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc. **Padidinus daugiau kaip 10 proc. arba 1 ha – privaloma [prisiimti naujus įsipareigojimus \(3 m. arba 5 m.\) visam pagal šią veiklą deklaruotam plotui](#)**

Deklaruojamų kraštovaizdžio elementų plotai yra tinkami užskaitai pagal GAAB 8

Deklaruojamų pagriovių, paviršinio vandens telkinių pakrančių, įskaitant apsaugos juostas, plotai yra tinkami užskaitai GAAB 4

Kraštovaizdžio elementai „Ežios (ribinės juostos), palaukės“, „Paviršinio vandens telkinių pakrantės, įskaitant apsaugos juostas, pagrioviai“ yra **tinkami atkurti daugiametės ganyklas arba pievas**

Kraštovaizdžio elementai „Miškeliai, ariamoje žemėje įsiterpę medžių ir krūmų grupės, žolinė danga, želdynai ir (ar) želdiniai (įskaitant apleistas sodybvietes ar apleistus ūkinius pastatus, kurie nėra vyraujantys, tačiau galintys teikti prieglobstį faunai ir naudą biologinei įvairovei taip prisidedant prie GAAB 8 tikslo)“, „Kasmet užmirkstančios nuolatinės vietos ariamojoje žemėje“, „Vandens telkiniai (kūdros, tvenkiniai, ežerėliai)“ **gali būti deklaruojami, jei jų plotas ne mažesnis kaip 0,01 ha ir ne didesnis kaip 1 ha, tačiau parama bus mokama už ne daugiau kaip 0,5 ha**

Pirmaisiais įsipareigojimų metais deklaruoti kraštovaizdžio elementai „Natūralios (gamtinės) kilmės akmenynai, akmenų, šakų, kelmų krūvos“ (kodas KEK), „Paviršinio vandens telkinių pakrantės, įskaitant apsaugos juostas, pagrioviai“ (kodas KEP), „Medžių ir krūmų juostos“ (kodas KEJ), „Pavieniai medžiai ar krūmai“ (kodas KEM), „Kasmet užmirkstančios nuolatinės vietos ariamojoje žemėje“ (kodas KEU) **kasmet gali būti deklaruojami kitoje vietoje, išlaikant įsipareigotą pagal veiklą plotą atitinkamam laikotarpiui**

„KRAŠTOVAIZDŽIO ELEMENTŲ PRIEŽIŪRA“ III

Kraštovaizdžio elementai	Esamo elemento tvarkymas (ir naujai įkurtų elementų tvarkymas vėlesniais metais)	Naujo elemento sukūrimas ir tvarkymas pirmaisiais metais
Ežios, palaukės (<i>vietos nekeisti visą įsipareigojimų laikotarpį (plotis 1–6 m)</i>)	<ul style="list-style-type: none">Nušienauti kartą per metus iki rugpjūčio rugsėjo 1 d., nušienautą žolę palikti suguldytą vietoje/ susmulkinti / išvežtiNeganyti ūkinių gyvūnųNenaudoti augalų apsaugos produktų	<ul style="list-style-type: none">Leisti augalijai įsikurti natūraliai arba iki liepos 15 d. užsėti daugiametėmis žolėmis ar jų mišiniuNeganyti ūkinių gyvūnųNenaudoti augalų apsaugos produktų
Vandens telkinių pakrantės, įskaitant apsaugos juostas, pagrioviai (plotis 1–20 m)		
Medžių ir krūmų juostos (plotis 1–20 m)	<ul style="list-style-type: none">Neariti prie pat šaknų: krūmams – išlaikyti bent 1 m atstumą iki lajos, medžiams – pagal lajos projekcijąNušienauti kartą per metus iki rugpjūčio rugsėjo 1 d.: medžiams – po laja, krūmams – 1 m atstumu nuo lajos, nušienautą žolę palikti suguldytą vietoje / susmulkinti/ išvežtiNenaudoti augalų apsaugos produktų	<ul style="list-style-type: none">Sodinti ne žemesnius kaip 1 m medžius ir krūmus (pušis 0,5 m) iki gruodžio 1 d.Sodinukus saugoti nuo gyvūnų daromų pažeidimų (dėti sodinukų apsaugas), jei juosta ribojasi su ganyklaNušienauti kartą per metus iki rugpjūčio rugsėjo 1 d.: medžiams – po laja, krūmams – 1 m atstumu nuo lajos, nušienautą žolę palikti suguldytą vietoje / susmulkinti / išvežtiLaikytis medžių ar krūmų sodinimo atstumų pagal augalų rūšisAtsodinti išnykusius naujai pasodintus augalus iki einamųjų metų gruodžio 1 d.Nenaudoti augalų apsaugos produktų

„KRAŠTOVAIZDŽIO ELEMENTŲ PRIEŽIŪRA“ IV

Kraštovaizdžio elementai	Esamo elemento tvarkymas (ir naujai įkurtų elementų tvarkymas vėlesniais metais)
Pavieniai medžiai ar krūmai (aukštis > 1 m)	<ul style="list-style-type: none">• Apsaugoti šaknis: nearti po medžių laja; išlaikyti bent 1 m atstumą iki krūmų lajos• Nušienauti kartą per metus iki rugpjūčio rugsėjo 1 d.: medžiams – po laja, krūmams – 1 m atstumu nuo lajos, nušienautą žolę palikti suguldytą / susmulkinti / išvežti• Nenaudoti augalų apsaugos produktų
Natūralios kilmės akmenynai, akmenų, šakų, kelmų krūvos (aukštis > 1 m)	<ul style="list-style-type: none">• Nenaudoti augalų apsaugos produktų, įskaitant 1 m. spinduliu aplink akmenų/šakų/kelmų krūvą• Neleisti apaugti krūmais
Miškeliai, ariamoje žemėje įsiterpusios medžių ir krūmų grupės, žolinė danga, želdynai ir (ar) želdiniai (įskaitant apleistas sodybvietes ar apleistus ūkinius pastatus, kurie nėra vyraujantys, tačiau galintys teikti prieglobstį faunai ir naudą biologinei įvairovei taip prisidedant prie GAAB 8 tikslo) (plotas 0,01–1 ha, parama mokama už ne > 0,5 ha)	<ul style="list-style-type: none">• Nearti prie pat šaknų: krūmų grupėms išlaikyti bent 1 m atstumą iki lajos, medžių grupėms, miškeliams – pagal lajos projekciją• Nušienauti kartą per metus iki rugpjūčio rugsėjo 1 d.: medžių, krūmų grupėms, miškeliams – perimetrą 1 m atstumu nuo lajos, apleistoms sodybvietėms ar ūkiniams pastatams – perimetrą 1 m atstumu nuo ribos. Žolę palikti suguldytą vietoje / susmulkinti / išvežti• Nenaudoti augalų apsaugos produktų
Kasmet užmirkstančios nuolatinės vietos ariamojoje žemėje (plotas 0,01–1 ha, parama mokama už ne > 0,5 ha)	<ul style="list-style-type: none">• Neleisti apaugti krūmais• Nenaudoti augalų apsaugos produktų
Vandens telkiniai (kūdras, tvenkiniai, ežerėliai) (plotas 0,01–1 ha, parama mokama už ne > 0,5 ha)	<ul style="list-style-type: none">• Nušienauti pakrantes kartą per metus iki rugpjūčio rugsėjo 1 d. ne mažesniu kaip 1 m atstumu nuo kranto. Žolę palikti suguldytą vietoje / susmulkinti / išvežti• Pakrančių priežiūrai nenaudoti augalų apsaugos produktų

„KRAŠTOVAIZDŽIO ELEMENTŲ PRIEŽIŪRA“ V

Perskaičiavimo dydžiai, taikomi apskaičiuoti tinkamą šiai veiklai kraštovaizdžio elementų (KE) plotą

<p>Ežios (ribinės juostos), palaukės 1 ilgio metras atitinka</p> <ul style="list-style-type: none">plotis 1-3 m – 0,0006 ha KE plotoplotis 3-6 m – 0,0009 ha KE ploto	<p>Paviršinio vandens telkinių pakrantės, įskaitant apsaugos juostas, pagrioviai 1 ilgio metras atitinka</p> <ul style="list-style-type: none">plotis 1-4 3 m – 0,001 ha KE plotoplotis 3-6 m – 0,0013 ha KE plotoplotis 6-10 m – 0,0016 ha KE plotoplotis 10-15 m – 0,002 ha KE plotoplotis 15-20 m – 0,0025 ha KE ploto
<p>Medžių ir krūmų juostos 1 ilgio metras atitinka</p> <ul style="list-style-type: none">plotis 1-10 m – 0,0005 ha KE plotoplotis 10-20 m – 0,001 ha KE ploto	<p>Pavieniai medžiai ar krūmai</p> <ul style="list-style-type: none">aukštis 1-3 m – 0,001 ha KE plotoaukštis virš 3 m – 0,003 0,01 ha KE ploto
<p>Miškeliai, ariamoje žemėje įsiterpusios medžių ir krūmų grupės, žolinė danga, želdynai ir (ar) želdiniai (įskaitant apleistas sodybvietes ar apleistus ūkinius pastatus, kurie nėra vyraujantys, tačiau galintys teikti prieglobstį faunai ir naudą biologinei įvairovei taip prisidedant prie GAAB 8 tikslo)</p> <ul style="list-style-type: none">0,0001 ha (1 m²) atitinka 0,0002 ha KE ploto	<p>Natūralios kilmės akmenynai, akmenų, šakų, kelmų krūvos</p> <ul style="list-style-type: none">aukštis yra 1 m, plotas yra 0,0002 ha (2 m²) – 1 akmenynas ar krūva atitinka 0,0008 ha KE plotoaukštis daugiau kaip 1 m, plotas daugiau kaip 0,0002 ha (2 m²) – 1 akmenynas ar krūva atitinka 0,0015 ha KE ploto
<p>Kasmet užmirkstančios vietos ariamojoje žemėje</p> <ul style="list-style-type: none">0,0001 ha (1 m²) atitinka 0,0002 ha KE ploto	<p>Vandens telkiniai (kūdros, tvenkiniai, ežerėliai)</p> <ul style="list-style-type: none">0,0001 ha (1 m²) atitinka 0,0002 ha KE ploto

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

„TRUMPAAMŽIŲ MEDINGŪJŲ AUGALŲ JUOSTOS“ „DAUGIAMEČIŲ ŽOLIŲ JUOSTOS“

Saugoma biologinė įvairovė, mažinama dirvos erozija, maistinių medžiagų išsiplovimas ariamojoje žemėje. Parama už trumpaamžių medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostų (plotų) įrengimą

Tinkamas paramai plotas ariamojoje žemėje: ne mažesnis kaip 0,1 ha, kai deklaruojama mažiau kaip 10 ha arba ne mažesnis kaip 0,5 ha, kai deklaruojama daugiau kaip 10 ha

Įsipareigojimų laikotarpis: trumpaamžių medingųjų augalų juostos – 1 m.; daugiamečių žolių juostos – 2023 m. pradėjusiems dalyvauti veikloje – 3 m. *; **nuo 2024 m. pradėsiantiems dalyvauti veikloje – 5 m.** (deklaruoti tuos pačius plotus)

* *galima nutraukti įsipareigojimus, prisiimtus 2023 m., bet nuo 2024 m. privaloma prisiimti naujus įsipareigojimus 5 m.*

Įsipareigojimai:

- ✓ nuo balandžio 1 d. iki birželio 1 d. pasėti žolių mišinį, susidedantį iš ne mažiau kaip 3 rūšių augalų: ● trumpaamžių medingųjų augalų juostoms – pupinių ir / ar nepupinių, ● daugiamečių žolių juostoms – pupinių ir / ar miglinių
- ✓ juostos įrengiamos ne siauresniuose kaip 3 m pločio laukuose
- ✓ nuo liepos 15 d. iki spalio 1 d. visą apsėtą plotą nušienauti, nupjautą žolę išvežti ar susmulkinti
- ✓ nenaudoti augalų apsaugos produktų, mineralinių ir organinių trąšų
- ✓ neganyti ūkinių gyvūnų
- ✓ nearti (įskaitant bearimes technologijas) iki spalio 1 d. (daugiamečių žolių juostoms – visą įsipareigojimų laikotarpį)

Per įsipareigojimų laikotarpį pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ne ir daugiau kaip 1 ha bei nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc. (daugiamečių žolių juostoms). Plotai pagal veiklas tinkami užskaitai pagal GAAB 8

Plotai pagal kiekvieną veiklą negali būti įrengiami paviršinio vandens telkinių apsaugos juostose pagal GAAB 4

Išmokų dydžiai už negamybines veikas

	Išmokos dydis (Eur/ha)	Mažiausias išmokos dydis (Eur/ha)
Kraštovaizdžio elementų priežiūra:		
naujų žolinių elementų įkūrimas	157 206	144
naujų medėjančių elementų sodinimas	1329	930
esamų kraštovaizdžio elementų priežiūra	150	105
Trumpaamžių medingųjų augalų juostų įrengimas	180	126
Daugiamečių žolių juostų įrengimas	170	119

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

„ARIAMŪJŲ DURPŽEMIŲ KEITIMAS PIEVOMIS“ „ERODUOTOS ŽEMĖS KEITIMAS PIEVOMIS“

Mažinama dirvožemio erozija bei ŠESD emisijos, didinamas organinės medžiagos kiekis dirvožemyje ir biomasėje. Parama už pievų įrengimą ir išlaikymą ariamuosiuose durpžemiuose ir eroduotose žemėse

Tinkamas paramai plotas ne mažesnis kaip 0,5 ha, ariamojoje žemėje, esančioje ariamųjų durpžemių arba atitinkamai eroduotos žemės plotuose. Įsipareigojimų laikotarpis – 5 m., deklaruojami tie patys plotai

Įsipareigojimai:

- ✓ iki liepos 15 d. pievas įrengti (užsėti ar leisti įsikurti natūraliai) tik tuose ariamuosiuose durpžemiuose arba eroduotos žemės plotuose, kurie praėjusiais metais buvo deklaruoti kaip ariamoji žemė, išskyrus pievas iki 5 metų
- ✓ nekeisti teritorijos hidrologinio režimo
- ✓ nearti, įskaitant ir bearimes technologijas, nepersėti kultūrinėmis žolėmis antraisiais – penktaisiais įsipareigojimų metais
- ✓ nuganyti arba nušienauti (žolę išvežti ar susmulkinti) bent kartą iki einamųjų metų rugsėjo 1 d.

Per įsipareigojimų laikotarpį pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ir ne daugiau kaip 1 ha bei nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc.

Pasibaigus įsipareigojimų laikotarpiui, deklaruoti plotai taps daugiametėmis pievomis

Į kiekvieną deklaruojamą plotą gali patekti iki 50 proc. ploto, nesančio durpžemių sluoksnyje ar eroduotos žemės sluoksnyje

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

„ARIAMOSIOS ŽEMĖS KEITIMAS PIEVOMIS, JŲ IŠLAIKYMAS IR PRIEŽIŪRA“ **NAUJA I**

Veikla „Ariamosios žemės keitimas daugiametėmis pievomis“. Parama už ariamosios žemės plotų pavertimą daugiametėmis pievomis

Tinkamas paramai plotas ne mažesnis kaip 0,5 ha. Įsipareigojimų laikotarpis – 5 m., deklaruojami tie patys plotai. Deklaruojami plotai, kurie praėjusius 4 metus buvo laikomi kaip ariamoji žemė (Klasifikatoriaus I–IV grupės). Paramai netinkami ariamosios žemės plotai (deklaruoti Klasifikatoriaus kodu AGP), kuriuos privaloma atkurti kaip daugiametes pievas pagal GAAB 1

Įsipareigojimai:

- ✓ pirmaisiais metais iki rugpjūčio 15 d. įsėti žolinius augalus ar jų mišinį (Klasifikatoriaus III grupė ir kodas GPŽ), nereikalaujama, jei buvo įsėta į prieš tai auginamus augalus
- ✓ nearti, įskaitant ir bearimes technologijas, pievų nepersėti antraisiais–penktaisiais metais
- ✓ nenaudoti augalų apsaugos produktų, netręšti mineralinėmis trąšomis
- ✓ prižiūrėti pievas – nuganyti ir (ar) nušienauti

Per įsipareigojimų laikotarpį pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ir ne daugiau kaip 1 ha bei nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc.

Pasibaigus įsipareigojimų laikotarpiui, deklaruoti **plotai taps daugiametėmis pievomis**

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

„ARIAMOSIOS ŽEMĖS KEITIMAS PIEVOMIS, JŲ IŠLAIKYMAS IR PRIEŽIŪRA“ **NAUJA II**

Veikla „Daugiamečių pievų išlaikymas ir priežiūra“. Parama už daugiamečių pievų išlaikymą ir priežiūrą

Tinkamas paramai plotas ne mažesnis kaip 0,5 ha, daugiametėse pievose. Įsipareigojimų laikotarpis – 5 m., deklaruojami tie patys plotai

Įsipareigojimai:

- ✓ pirmaisiais metais iki rugpjūčio 15 d. įsėti žolinius augalus ar jų mišinį (Klasifikatoriaus III grupė ir kodas GPŽ), **taikant bearimes technologijas**
- ✓ nearti, įskaitant ir bearimes technologijas, pievų nepersėti antraisiais–penktaisiais metais
- ✓ nenaudoti augalų apsaugos produktų, netręšti mineralinėmis trąšomis
- ✓ neįrengti naujų sausavimo, drėkinimo sistemų
- ✓ prižiūrėti pievas – nuganyti ir (ar) nušienauti

Per įsipareigojimų laikotarpį pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ir ne daugiau kaip 1 ha bei nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc.

Pasibaigus įsipareigojimų laikotarpiui, deklaruoti **plotai privalo išlikti daugiametėmis pievomis**

„KOMPLEKSNĖ PIEVŲ IR ŠLAPYNIŲ PRIEŽIŪROS SCHEMA“ I

Veikla „Ekstensyvus daugiamečių pievų tvarkymas ganant gyvulius“. Parama už daugiamečių pievų priežiūrą ir palaikymą jose ganant

Tinkamas paramai plotas ne mažesnis kaip 1 ha, daugiametėse pievose. Įsipareigojimų laikotarpis – 1 m.

Įsipareigojimai:

- ✓ pievų nearti, įskaitant ir bearimes technologijas, ir nepersėti
- ✓ neįrengti sausinimo, drėkinimo sistemų
- ✓ nenaudoti augalų apsaugos produktų, neturėti mineralinėmis, organinėmis trąšomis, neskleisti nuotekų dumblo
- ✓ turėti ne mažiau kaip 0,3 0,1 SG/ha ūkinių gyvūnų
- ✓ ganyti 0,3 0,1–1 SG/ha intensyvumu, ganiavos laikotarpis neribojamas
- ✓ ganant 0,3 0,1–0,5 0,3 SG/ha intensyvumu, nenuganytą žolę šienauti nuo birželio 20 d., ją išvežti iki spalio 1 d., žolės negalima smulkinti ir paskleisti
- ✓ ganant 0,5 0,3–1 SG/ha intensyvumu, turi būti ganymo požymių, šienauti nebūtina, žolę galima smulkinti ir paskleisti

Su tais pačiais ūkiniais gyvūnais negalima dalyvauti šioje veikloje ir ekologinėje sistemoje „Gyvūnų gerovė“ ir pagal šią veiklą deklaruotuose plotuose negalima ganyti „Gyvūnų gerovė“ dalyvaujančių ūkinių gyvūnų

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

„KOMPLEKSINĖ PIEVŲ IR ŠLAPYNIŲ PRIEŽIŪROS SCHEMA“ II

Veikla „EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas“. Parama už EB svarbos pievų, šlapynių ir rūšių buveinių išsaugojimą jas tvarkant (ganant arba šienaujant)

Tinkamas paramai plotas ne mažesnis kaip 1 ha, daugiametėse pievose. Įsipareigojimų laikotarpis – 2 m., deklaruojami tie patys plotai

Deklaruojami plotai EB svarbos natūralių buveinių pievose ir joms artimų buveinių sluoksnyje (kodu ŠB – kai laukai deklaruojami šlapynėse, kodu PB – kai laukai deklaruojami pievose)

Įsipareigojimai (I):

- ✓ pievų nearti, įskaitant ir bearimes technologijas, ir nepersėti
- ✓ neįrengti sausinimo, drėkinimo sistemų
- ✓ nenaudoti augalų apsaugos produktų, netręšti mineralinėmis, organinėmis trąšomis, neskleisti nuotekų dumblo, nekalkinti
- ✓ pasirinkti priežiūros būdą – šienavimą arba ganymą (pažymima PPIS teikiant paraišką)

Su tais pačiais ūkiniais gyvūnais negalima dalyvauti šioje veikloje ir ekologinėje sistemoje „Gyvūnų gerovė“ ir pagal šią veiklą deklaruotuose plotuose negalima ganyti „Gyvūnų gerovė“ dalyvaujančių ūkinių gyvūnų

Per įsipareigojimų laikotarpį pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ir ne daugiau kaip 1 ha bei nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc.

„KOMPLEKSNĖ PIEVŲ IR ŠLAPYNIŲ PRIEŽIŪROS SCHEMA“ III

Įsipareigojimai (II):

pasirinkus šienavimą (EB svarbos buveinėse: pilkosios kopos, kopų varnauogynai, drėgnos tarpkopės, pajūrio smėlynų tyruliai, nesusivėrusios žemyninės smiltpievės, karbonatinių smėlynų pievos šienavimas draudžiamas):

- ✓ šienauti nuo birželio 20 d., išskyrus: stulgio apsaugos plotuose nuo liepos 15 d., meldinių nendrinukių buveinėse nuo rugpjūčio 15 d., didžiosios kuolingos - 50 proc. deklaruojamo ploto nuo birželio 20 d., likusi dalis – nuo liepos 15 d.
- ✓ šienavimą baigti iki rugsėjo 1 d., išskyrus: balinių vėžlių, didžiosios kuolingos, stulgio, meldinių nendrinukių, kraujalakinio melsvio, šiaurinio auksinuko buveinėse – iki spalio 1 d. (kiti (neprivalomi) šienavimai leidžiami vėliau)
- ✓ žolės nesmulkinti ir nepaskleisti; drugių buveinių apsaugos plotuose žolę padžiovinti prieš surenkant ir likus ne mažiau kaip 5 d. d. iki išdžiovintos žolės išvežimo, bet ne vėliau nei iki spalio 1 d. „NMA agro“ pateikti nušienautos žolės nuotruokas iš skirtingų lauko vietų
- ✓ pievose žolę išvežti iki spalio 1 d., šlapynėse – iki kitų metų kovo 1 d.
- ✓ kiekviename lauke palikti 20–30 proc. nešienauto ploto, bet vienoje vietoje ne daugiau 2 ha, meldinių nendrinukių buveinėse palikti 50 proc. nešienauto ploto; nešienaujamo ploto vieta kasmet keičiama

pasirinkus ganymą (ganymas meldinių nendrinukių buveinėse draudžiamas):

- ✓ **turėti** ne mažiau kaip **0,3 0,1** SG/ha ūkinių gyvūnų
- ✓ ganyti **0,3 0,1–1** SG/ha intensyvumu, išskyrus EB svarbos buveinėse: pilkosios kopos, kopų varnauogynai, drėgnos tarpkopės, pajūrio smėlynų tyruliai, nesusivėrusios žemyninės smiltpievės, kadagynai, karbonatinių smėlynų pievos, stepinės pievos, rūšių turtingieji briedgaurnai ne didesniu kaip 0,3 SG/ha
- ✓ ganant **0,3 0,1–0,5 0,3** SG/ha intensyvumu, nenuganytą žolę nušienauti ir išvežti, žolės negalima smulkinti ir paskleisti
- ✓ ganant **0,3–0,5** SG/ha intensyvumu, turi būti ganymo požymių, šienauti nebūtina, žolės negalima smulkinti ir paskleisti
- ✓ ganant 0,5 –1 SG/ha intensyvumu, turi būti ganymo požymių, šienauti nebūtina, žolę galima smulkinti ir paskleisti
- ✓ ganiavos laikotarpis neribojamas
- ✓ papildomai nešerti ūkinių gyvūnų ganymo laikotarpiu

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

„EKSTENSYVUS ŠLAPYNIŲ TVARKYMAS“

Parama už aplinkosauginiu požiūriu svarbių šlapynių tvarkymą, siekiant išsaugoti susiformavusią florą ir fauną

Tinkamas paramai plotas ne mažesnis kaip 1 ha daugiametėse pievose, esančiose ekstensyvaus šlapynių tvarkymo teritorijose. Įsipareigojimų laikotarpis: 2023 m. pradėjusiems dalyvauti veikloje – 5 m. *; nuo 2024 m. pradėsiantiems dalyvauti veikloje – 2 m. (deklaruoti tuos pačius plotus)

* galima nutraukti įsipareigojimus, prisiimtus 2023 m., bet nuo 2024 m. privaloma prisiimti naujus įsipareigojimus 2 m.

Įsipareigojimai:

- ✓ nearti, įskaitant ir bearimes technologijas, ir nepersėti, neįrengti naujų sausinimo sistemų
- ✓ nenaudoti augalų apsaugos produktų, netręšti mineralinėmis ir organinėmis trąšomis
- ✓ pasirinkti priežiūros būdą – šienavimą arba ganymą (pažymima PPIS teikiant paraišką)
- ✓ **pasirinkus šienavimą** – jį pradėti ne anksčiau kaip birželio 20 d., nušienautą žolę išvežti iki kitų metų kovo 1 d.
- ✓ **pasirinkus ganymą:**
 - turėti ūkinių gyvūnų, jų nešerti ganymo laikotarpiu; ganyti 0,3 0,1–1 SG/ha intensyvumu; ganiavos laikotarpis neribojamas
 - ganant 0,3 0,1– 0,5 0,3 SG/ha intensyvumu, nenuganytą žolę nušienauti ir išvežti, žolės negalima smulkinti ir paskleisti
 - ganant 0,5 0,3–1 SG/ha intensyvumu, turi būti ganymo požymių, šienauti nebūtina, galima smulkinti ir paskleisti

Per įsipareigojimų laikotarpį pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ir ne daugiau kaip 1 ha bei nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc.

Su tais pačiais ūkiniais gyvūnais negalima dalyvauti šioje veikloje ir ekologinėje sistemoje „Gyvūnų gerovė“ ir pagal šią veiklą deklaruotuose plotuose negalima ganyti „Gyvūnų gerovė“ dalyvaujančių ūkinių gyvūnų

Išmokų dydžiai už pievų ir šlapynių ekologines sistemas

	Išmokos dydis (Eur/ha)	Mažiausias išmokos dydis (Eur/ha)
Ariamųjų durpžemių keitimas pievomis	225	158
Eroduotos žemės keitimas pievomis	187	131
Ariamosios žemės keitimas pievomis, jų išlaikymas ir priežiūra:		
ariamosios žemės keitimas daugiametėmis pievomis	202	141
daugiamečių pievų išlaikymas ir priežiūra	72,70	66
Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema:		
ekstensyvus daugiamečių pievų tvarkymas ganant gyvulius	192	134
EB svarbos natūralių pievų tvarkymas	297	208
EB svarbos šlapynių tvarkymas	330	231
Ekstensyvus šlapynių tvarkymas	242	169

„SODŲ IR UOGYNŲ TVARKYMAS GAMTAI PALANKIU BŪDU“

Tvarkyti sodus ir uogynus gamtai palankiu būdu. Parama už vabzdžių–kenkėjų feromonų gaudyklių ir biologinę įvairovę palaikančių elementų įrengimą

Tinkamas paramai plotas ne mažesnis kaip 1 ha, daugiamečiuose sodiniuose. Įsipareigojimų laikotarpis – 1 m.

Įsipareigojimai:

- ✓ nenaudoti augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra glifosato
- ✓ nuo gegužės 1 d. iki rugsėjo 1 d. vieno ha bendrame sodų ir (ar) uogynų plote įrengti: ● bent 1 feromonų gaudyklę vabzdžių kenkėjams ir ● bent 2 biologinę įvairovę palaikančius elementus (paukščių inkilus, vabzdžių namelius)
- ✓ nuo elemento įrengimo per 5 d. d., bet ne vėliau kaip iki rugsėjo 5 d., per „NMA agro“ pateikti kiekvieno įrengto elemento nuotrauką. Pavėluotai nuotraukos priimamos iki rugsėjo 20 d. (paramos sumą mažinant 1 proc.), po šios datos – nepriimamos
- ✓ deklaruojant didesnę nei 1 ha bendrą sodų ir (ar) uogynų plotą, sudarytą iš atskirų laukų, biologinę įvairovę palaikantys elementai turi būti įrengiami skirtinguose laukuose
- ✓ sodų ir uogakrūmių tarpueilius apsėti iki birželio 1 d. ir (ar) laikyti apsėtus žoliniais augalais (Klasifikatoriaus III-IV grupės)

Kai šioje ekologinėje sistemoje dalyvaujama daugiau nei 1 metus, deklaruojant tuos pačius plotus, kiekvienais dalyvavimo metais turi būti įrengiami nauji biologinę įvairovę palaikantys elementai ir užtikrinama, kad ankstesniais metais įrengti biologinę įvairovę palaikantys elementai liktų deklaruotuose plotuose

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

„TAUSOJANTI VAISIŲ IR DARŽOVIŲ PROGRAMA (NKP)“

Skatinti vaisių, uogų ir daržovių augintojus diegti aplinkai palankesnes gamybos technologijas. Parama už vaisių, uogų ir daržovių auginimą atviraime grunte, laikantis Nacionalinės maisto kokybės sistemos reikalavimų

Tinkamas paramai plotas ne mažesnis kaip 1 ha ariamojoje žemėje ir daugiamečiuose sodiniuose. Įsipareigojimų laikotarpis – 3 m., deklaruoti tuos pačius plotus

Įsipareigojimai:

- ✓ kasmet naudotis individualiomis, specializuotų konsultantų teikiamomis agrarinės aplinkosaugos konsultacinėmis paslaugomis
- ✓ būti įregistruotu Integruotoje augalų apsaugos informavimo, konsultavimo ir mokymų informacinėje sistemoje IKMIS (iki paraiškų teikimo laikotarpio pabaigos)
- ✓ auginti sertifikuotus išskirtinės kokybės vaisius, uogas ir (arba) daržoves atviraime grunte, laikantis Nacionalinės maisto kokybės sistemos taisyklių (6 priedas) pirminės gamybos specialiujų reikalavimų ir papildomų reikalavimų produkcijai ženklinti ženklu „Kokybė“
- ✓ pateikti pagal Nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų sertifikatą, patvirtinantį dalyvavimą nacionalinėje maisto kokybės sistemoje
- ✓ taikyti integruotos augalų apsaugos principus

Per įsipareigojimų laikotarpį pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ir ne daugiau kaip 1 ha bei nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc.

Išmokų dydžiai už ekologines sistemas sodams, vaisiams ir daržovėms

	Išmokos dydis (Eur/ha)	Mažiausias išmokos dydis (Eur/ha)
Sodų ir uogynų tvarkymas gamtai palankiu būdu	102	71
Tausojanti vaisių, uogų ir daržovių programa (NKP)	337	236

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Ačiū už dėmesį

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA
PVM kodas LT886751917

Biudžetinė įstaiga
Gedimino pr. 19,
LT-01103 Vilnius

+370 5 239 11 11
zum@zum.lt
zum.lrv.lt